

Målnummer:	T399-07	Avdelning:	2
Domsnummer:			
Avgörandedatum:	2008-12-29		
Rubrik:	Återvinning i konkurs. Frågor om innebörden av rekvisitet "avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning" i 4 kap. 10 § första stycket konkurslagen (1987:672). Det har ansetts att, vid betalningar till olika borgenärer, betalningarna till varje borgenär skall bedömas för sig.		
Lagrum:	4 kap. 10 § första stycket konkurslagen (1987:672)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none"> • NJA 1982 s. 135 • NJA 1989 s. 3 • NJA 1996 s. 282 • NJA 1997 s. 115 • NJA 1999 s. 812		

REFERAT

NFC Siljanhus AB hade som verksamhet att uppföra småhus på entreprenad. Bolaget försattes i konkurs den 10 september 2004. I konkursbouppteckningen upptogs bolagets tillgångar till omkring 855 000 kr och skulderna till omkring 4,3 miljoner kr. En upplupen skatteskuld på drygt 600 000 kr förföll till betalning den 12 september 2004. Efter avveckling inbringade tillgångarna 792 592 kr.

Kort tid innan bolaget försattes i konkurs verkställde bolaget betalningar till ett antal leverantörer. Den 27 augusti 2004 betalades 287 973 kr, varav 60 939 kr till GAR-BO Försäkring AB, och på konkursdagen den 10 september 2004 betalades 751 509 kr. Betalningarna till GAR-BO avsåg färdigställandeförsäkringar och byggfelsförsäkringar för tre småhus som bolaget uppförde på entreprenad.

Stockholms tingsrätt

NFC Siljanhus AB:s konkursbo väckte talan vid Stockholms tingsrätt mot GAR-BO och yrkade att GAR-BO skulle förpliktas att till konkursboet utge 60 939 kr jämte ränta. Som grund anförde konkursboet att kravet avsåg återvinning enligt 4 kap. 10 § konkurslagen av betalning som konkursbolaget hade verkställt mindre än tre månader före konkursen i förtid med belopp som avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning och som ändå inte kunde anses som ordinär.

Vidare anförde konkursboet bl.a. följande. Betalningarna den 27 augusti och den 10 september 2004 har avsevärt försämrat bolagets ekonomiska ställning. I första hand görs därvid gällande att utbetalningarna har skett i så nära samband med varandra att deras inverkan på bolagets ekonomiska ställning skall bedömas utifrån det sammanlagda beloppet. I andra hand - för det fall att betalningarnas storlek skall bedömas för varje betalningsmottagare för sig - görs gällande att betalningarna vid en fri bedömning med hänsyn till omständigheterna ändå skall anses avsevärda var för sig.

GAR-BO bestred yrkandet och gjorde gällande att betalningen inte hade avsevärt försämrat konkursbolagets ekonomiska ställning och att betalningen dessutom hade varit ordinär.

Tingsrätten (rådmannen Anders Kinberg) anförde följande i dom den 5 april 2006.

Domskäl

Återvinning enligt 4 kap. 10 § konkurslagen kan komma i fråga om en skuld betalas inom tre månader före fristdagen om betalningen gjorts med annat än sedvanliga betalningsmedel, i förtid eller med belopp som avsevärt försämrat gäldenärens ekonomi, allt under förutsättning att betalningen likväl inte får anses ordinär med hänsyn till omständigheterna. Därutöver krävs enligt en oskriven regel att betalningen har varit till nackdel för borgenärerna i konkursen.

Konkursbolaget försattes i konkurs på egen ansökan den 10 september 2004. Betalningen till GAR-BO den 27 augusti 2004 har alltså skett senare än tre månader före fristdagen.

Det i målet aktuella beloppet 60 939 kr är i sig inte så litet att det inte förtjänar avseende i återvinningshänseende. Som konkursboet påpekat kan härvidlag småmålsreglerna i RB beaktas.

Beträffande frågan om beloppet 60 939 kr ska ses isolerat eller i samband med samtliga utbetalningar den 27 augusti 2004 och den 10 september 2004 gör tingsrätten följande bedömning. Konkursboets uppgifter visar att konkursbolaget inte inlett några byggföretag efter mars 2004 och att verksamheten under senare delen av året haft till syfte att avveckla så mycket som möjligt av rörelsen innan skatteskulden på 600 000 kr förföll till betalning. Denna slutsats stöds av att konkursbolaget realiserat annat än omsättningstillgångar och av att i princip alla likvida medel i två omgångar därefter använts till att betala vissa utvalda borgenärer kort före den egna konkursansökan. Härav följer enligt tingsrättens mening att betalningarna till de på detta sätt gynnade borgenärerna bör ses i ett enda sammanhang med summan av betalningarna till dem. Dessa betalningar har avsevärt försämrat konkursbolagets ekonomi och därmed även övriga borgenärers utsikter att få utdelning i den strax därefter inledda konkursen. Det sagda innebär samtidigt att utbetalningarna den 27 augusti 2004 och den 10 september 2004, vilka får anses verkställda med anledning av den förestående konkursen, inte kan anses ordinära. Även nackdelsrekvisitet är uppfyllt därför att utbetalningarna leder till en förskjutning av skilda borgenärers inbördes rätt till betalning.

Sammanfattningsvis har konkursboet styrkt sin talan. Betalningen till GAR-BO är därmed utan verkan från återvinnings synpunkt och ska gå åter. Käromålet ska bifallas - - -.

Domslut

GAR-BO Försäkring AB ska till NFC Siljanhus AB:s konkursbo betala 60 939 kr jämte ränta - - -.

Svea hovrätt

GAR-BO överklagade i Svea hovrätt och yrkade att hovrätten skulle ogilla konkursboets talan vid tingsrätten.

Konkursboet bestred ändring.

Hovrätten (f.d. hovrättslagmannen Ann-Christine Zachrisson samt hovrättsråden Karin Kussak, referent, och Marianne Wasteson) anförde följande i dom den 21 december 2006.

Hovrättens domskäl

- - -.

Enligt 4 kap. 10 § konkurslagen skall betalning av skuld, som har skett senare än tre månader före fristdagen, gå åter bl.a. om den har gjorts med belopp som avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning och inte med hänsyn till omständigheterna ändå kan anses som ordinär. Det är ostridigt att betalningen skett senare än tre månader före fristdagen. Den första frågan i målet är därför om det belopp om 60 939 kr som betalades till GAR-BO den 27 augusti 2004 utgjorde en betalning som avsevärt försämrade bolagets ekonomiska ställning.

HD har i flera fall haft att pröva frågan om en betalning gjorts med belopp som avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning (se exempelvis NJA 1989 s. 3 och där angivna rättsfall samt NJA 1997 s. 115). HD har prövat frågan med utgångspunkt i gäldenärens ekonomiska situation vid tiden för betalningen. HD har därvid ansett att till ledning för bedömningen kan tas uppgifterna i konkursbouppteckningen om bolagets ställning vid konkursutbrottet. Ju kortare tid som förflutit mellan betalningen och konkursutbrottet, desto större är typiskt sett möjligheterna att dra slutsatser från bouppteckningen och omvänt. Omständigheterna i det enskilda fallet kan emellertid vara så att även om betalningen skett en kort tid före konkursen, inte enbart konkursbouppteckningen utgör ett tillräckligt underlag för bedömningen av gäldenärens ekonomiska situation vid betalningstillfället.

Tillgångarna i konkursboet uppgick enligt konkursbouppteckningen till cirka 855 000 kr. Av utredningen i målet framgår vidare att bolaget betalade även andra skulder med cirka 227 000 kr den 27 augusti 2004. Bolaget betalade även ytterligare skulder den 10 september 2004, dvs. på konkursdagen, med 751 509 kr. De av bolaget företagna betalningarna tyder på att bolaget, utöver vad som framgår av konkursbouppteckningen, hade ytterligare disponibla tillgångar vid betalningstillfället med drygt 978 000 kr. Även om enbart tillgångarna i konkursbouppteckningen beaktas så är betalningen till GAR-BO inte av den storleken att den bedömd för sig kan anses avsevärt försämrat bolagets ekonomiska ställning.

Nästa fråga är om en totalbedömning skall göras av samtliga de belopp som utbetalats till olika borgenärer den 27 augusti 2004 och den 10 september 2004 vid prövningen av om betalningen avsevärt försämrat bolagets ställning. Frågan skulle sålunda vara om bedömningen av beloppets storlek skall hänföra sig till gäldenärens totala utbetalningar till olika borgenärer eller om varje enskild borgenär skall bedömas för sig.

Bestämmelsen i 4 kap. 10 § konkurslagen fick sin nuvarande lydelse genom ändringar i konkurslagen år 1975. Bestämmelsen flyttades senare oförändrad till den nya konkurslagen (1987:672), (se NJA II 1987 s. 289). Utformningen av regleringen innebar vid införandet utvidgade möjligheter till återvinning av betalning av skuld bl.a. genom att reglerna gjordes mer 'objektiva'. Kravet på att borgenären när han mottog betalningen hade skälig anledning att anta att gäldenären var insolvent eller hade kännedom om konkursansökan togs bort (prop. 1975:6 s. 131 ff.).

I specialmotivering anges att förslaget avser att begränsa återvinning till objektivt onormala betalningar. Samtidigt ansågs det att gå för långt att alla icke-ordinära betalningar skulle vara återvinningsbara inom fristen. Den mellanståndpunkt som lades fram var att regeln begränsades till sådana betalningar som avsevärt försämrat gäldenärens ställning. Med belopp som avsevärt försämrat bolagets ställning avses betalning som verkligen är av betydelse för borgenärerna från återvinnings synpunkt. För att detta skall vara fallet måste det vara fråga om ett belopp som i betraktande av gäldenärens förhållanden måste anses som relativt betydande och därför inverkar avsevärt på hans ekonomiska ställning och den utdelning som borgenärerna kan få vid en senare inträffad konkurs (prop. 1975:6 s. 223 ff. och Walin, G., m.fl.,

Konkurslagen s. 271).

I doktrinen har olika meningar framförts i denna fråga (se t.ex. Walin, G., m.fl. a.a. s. 271 f. och Lennander, Gertrud, Återvinning i konkurs, tredje upplagan 243 f.). Enligt Gertrud Lennander måste man vid tillämpningen av den objektiva regeln i 4 kap. 10 § konkurslagen se situationen ur borgenärens synvinkel, eftersom det är denne som drabbas av återvinningen. Gertrud Lennander anför att för att en betalning skall falla under bestämmelsens tillämpningsområde borde det därför vara erforderligt att borgenären generellt och objektivt sett har möjlighet att bedöma transaktionens innebörd. Hennes slutsats är därför att varje borgenärs betalning måste bedömas för sig. Walin har å sin sida hävdad att eftersom det endast är fråga om icke-ordinära betalningar så möter det inte hinder att på objektiv grund återvinna flera mindre betalningar som tillsammans avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska situation.

En tillämpning som innebär att bedömningen av beloppets storlek skulle hänföra sig till gäldenärens totala utbetalningar till olika borgenärer har inte förutsatts eller diskuterats i förarbetena till bestämmelsen i 4 kap. 10 § konkurslagen. Begränsningen i bestämmelsen till att beloppet avsevärt skall ha försämrat gäldenärens ekonomiska ställning tyder i stället på att avsikten varit att varje betalning skall bedömas för sig. De skäl som framförts i doktrinen mot en totalbedömning av utbetalningar till flera borgenärer framstår vidare som övertygande. Hovrätten finner därför att utbetalningen till GAR-BO skall bedömas för sig och inte tillsammans med de övriga utbetalningar som gjordes till andra borgenärer vid tidpunkten.

Vid en samlad bedömning av omständigheterna i målet finner hovrätten att betalningen till GAR-BO inte kan anses avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska situation.

Med ändring av tingsrättens dom skall sålunda konkursboets återvinningstalan ogillas och tingsrättens dom ändras i enlighet härmed.

Hovrättens domslut

Med ändring av tingsrättens dom ogillar hovrätten NFC Siljanhus AB:s konkursbos talan.

Högsta domstolen

Konkursboet överklagade och yrkade att HD skulle fastställa tingsrättens domslut.

GAR-BO bestred ändring.

Målet avgjordes efter föredragning.

Föredraganden, rev.sekr. Tyri Öhman, föreslog i betänkande att HD skulle meddela följande dom.

Domskäl

NFC Siljanhus AB har funnits sedan 1992 och haft som verksamhet att arbeta med renovering av betongkonstruktioner. I början av 2004 inledde bolaget en parallell verksamhet med uppförande av småhus på entreprenad. Under första halvan av 2004 påbörjades åtta villabyggnationer, varav de flesta i Stockholmsområdet och några i Dalarna och Värmland. Denna verksamhet blev olönsam och bolaget försattes efter egen ansökan i konkurs den 10 september 2004. Tillgångarna, som i konkursbouppteckningen togs upp till 855 237 kr, har efter avveckling inbringat 792 592 kr. I konkursbouppteckningen togs bolagets skulder upp till 4 356 970 kr. Det antecknades också i konkursbouppteckningen att sju fordringsägare anmält skadeståndskrav, vilka ännu inte preciserats.

Kort tid före den dag då bolaget försattes i konkurs företog bolaget ett antal betalningar. Den 27 augusti 2004 betalade bolaget sammanlagt 287 973 kr till ett flertal olika borgenärer. Bl.a. betalades 60 939 kr till GAR- BO avseende fakturor för färdigställande- och byggfelsförsäkringar för tre småhus som bolaget uppfört på entreprenad. På konkursdagen den 10 september 2004 betalade bolaget sedan ytterligare 751 509 kr till ett flertal olika borgenärer.

Enligt 4 kap. 10 § första stycket konkurslagen går betalning av skuld, som har skett senare än tre månader före fristdagen och som har gjorts med annat än sedvanliga betalningsmedel, i förtid eller med belopp som avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning, åter, om den inte med hänsyn till omständigheterna ändå kan anses som ordinär.

Betalningen har skett senare än tre månader före fristdagen.

Tillgångarna i NFC Siljanhus AB:s konkurs uppgick enligt konkursbouppteckningen till 855 237 kr och avvecklingen har inbringat 792 592 kr. Betalningen till GAR-BO gjordes omkring två veckor före den dag då NFC Siljanhus AB försattes i konkurs. Härtill kommer att bolaget gjorde ytterligare betalningar om sammanlagt ca 227 000 kr samma dag som betalningen till GAR-BO skedde och dessutom betalade sammanlagt 751 509 kr på konkursdagen, vilket tyder på att bolaget utöver vad som framgår av konkursbouppteckningen vid betalningstillfället hade disponibla tillgångar om drygt 978 000 kr. Sedd för sig kan betalningen därför inte anses ha avsevärt försämrat bolagets ekonomiska ställning.

Konkursboet har gjort gällande att vid bedömningen av om betalningen till GAR-BO avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning måste denna betalning ses i det totala sammanhanget där även betalningarna till de andra borgenärerna den 27 augusti och den 10 september 2004 skall vägas in. GAR-BO har å sin sida hävdatt att varje betalning skall bedömas för sig.

Bestämmelsen om återvinning av betalning som avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning infördes 1975 genom ändring i konkurslagen (1921:225). Bestämmelsen överfördes oförändrad från 35 § i denna lag till 4 kap. 10 § i den nu gällande konkurslagen (1987:672). Frågan om varje betalning skall bedömas för sig eller om gäldenärens totala utbetalningar till olika borgenärer kan beaktas vid bedömningen av om en betalning avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning har inte behandlats i förarbetena till bestämmelsen (SOU 1970:75 och prop. 1975:6). Bestämmelsens ordalydelse talar närmast för att betalning till en och samma borgenär avsetts.

En borgenär, som riskerar att drabbas av återvinningskrav, har möjlighet att påverka betalningar och bedöma transaktionens innebörd när det gäller betalningar från en gäldenär till borgenären själv men inte betalningar som gäldenären gör till andra borgenärer. Syftet med bestämmelsen är vidare att konkursboet skall kunna återvinna betalningar vilka framstår som mer eller mindre uppseendeväckande. Återvinning kommer endast i fråga när det gäller betalning som är av verklig betydelse för borgenärerna, som avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning (se SOU 1970:75 s. 149-150). En tillämpning av bestämmelsen som innebär att betalningar till flera olika borgenärer beaktas för att återvinna en betalning, som sedd för sig inte kan anses avsevärt ha förändrat gäldenärens ekonomiska ställning, kan inte anses vara förenlig med syftet bakom bestämmelsen. Slutsatsen blir därför att vid bedömningen av om en betalning avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning skall betalningar till olika borgenärer beaktas var för sig.

Sedd för sig kan som anförts betalningen till GAR-BO inte anses ha avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning. Konkursboets återvinningstalan kan därför inte vinna bifall.

Hovrättens domslut skall således fastställas.

Domslut

HD fastställer hovrättens domslut.

HD (justitieråden Gertrud Lennander, Severin Blomstrand, Per Virdesten, Gudmund Toijer och Stefan Lindskog, referent) meddelade den 29 december 2008 följande dom.

Domskäl

Enligt 4 kap. 10 § första stycket konkurslagen (1987:672) går betalning av en skuld som har skett senare än tre månader före fristdagen åter bl.a. om den skett med belopp som avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning.

NFC Siljanhus AB betalade 60 939 kr till GAR-BO Försäkring AB den 27 augusti 2004. Bolaget försattes efter egen ansökan i konkurs den 10 september 2004, alltså inom tre månader från betalningen. Konkursboet har begärt återvinning av denna under påståendet att en sådan försämring av gäldenärens ekonomiska ställning som avses med den nämnda bestämmelsen har skett.

Huruvida en betalning har skett med belopp som avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning avgörs med utgångspunkt i förhållandena vid betalningstillfället (se bl.a. NJA 1989 s. 3).

Bedömningen skall i princip göras relativt på det sättet, att betalningsbeloppet jämförs med värdet på gäldenärens tillgångar. Med ledning av tidigare rättspraxis och i syfte att underlätta den praktiska tillämpningen av bestämmelsen bör det som ett riktmärke kunna anges att betalning med ett belopp som överstiger tio procent av tillgångarna träffas av den aktuella återvinningsbestämmelsen (jfr främst NJA 1982 s. 135 och 1996 s. 282). Ett visst utrymme för att väga in också förhållandena i det enskilda fallet bör dock finnas. Om betalningsbeloppet ligger mycket nära tioprocentgränsen kan således viss hänsyn tas till även andra omständigheter, såsom rörelseomsättning (jfr NJA 1996 s. 282). Det kan också finnas skäl att beakta exempelvis att det betalade beloppet i absoluta tal är mycket stort och avser totals miljoner kr (jfr NJA 1997 s. 115).

Tillgångsvärderingen skall i regel ske brutto på samma sätt som tillgångarna normalt värderas i konkursbouppteckningen. Det innebär att från en tillgångs värde skall normalt inte dras av en skuld som belastar denna (t.ex. skall från en fastighets värde inte dras av en skuld som fastigheten genom ett i denna uttaget pantbrev häftar för). Om en viss tillgång är direkt kopplad till en specifik skuld kan det dock under mer speciella förhållanden vara ett skäl för att beakta endast tillgångens nettovärde. En sådan situation var före i rättsfallet NJA 1997 s. 115. Andra tänkbara undantagsfall är att fordringar och skulder står mot varandra inom ramen för ett kontokurantförhållande och det närbesläktade fallet att mot en gäldenärens fordring står en konnex motfordring (ett exempel är att mot en säljares köpeskillingsfordring står en köparens motfordring avseende prisavdrag).

Konkursbouppteckningen är vägledande för beräkningen av värdet på gäldenärens tillgångar vid betalningstillfället (NJA 1989 s. 3, jfr NJA 1999 s. 812). Den part som påstår att gäldenärens tillgångssituation var en annan vid betalningstillfället eller att den värdering som gjorts i konkursbouppteckningen inte är rättvisande för läget vid den tidpunkten bör således i princip ha att visa det. Vilken bevisbetydelse en bouppteckning skall ges beror dock på omständigheterna i det enskilda fallet, bl.a. hur lång tid som förflutit mellan betalningen och konkursbeslutet.

Tillgångarna i förevarande konkurs uppgick enligt konkursbouppteckningen till brutto 855 237 kr. Det saknas anledning att utgå från ett lägre värde på tillgångarna än det som har tagits upp i bouppteckningen. Betalningen till GAR-

BO på 60 939 kr understiger därmed tio procent av tillgångarna, och det har inte kommit fram något skäl att trots detta anse att Siljanhus ekonomiska ställning blivit avsevärt försämrade genom denna betalning i och för sig.

Konkursboet har emellertid gjort gällande att vid bedömningen av om en sådan försämring av gäldenärens ekonomiska ställning som avses i 4 kap. 10 § första stycket konkurslagen har skett måste även de betalningar som skett till andra borgenärer den 27 augusti (ca 225 000 kr) och den 10 september 2004 (ca 750 000 kr) vägas in. GAR-BO har på sin sida hävdat att varje betalning skall bedömas för sig.

Om en och samma borgenär från gäldenären erhållit flera betalningar senare än tre månader före fristdagen, skall dessa normalt läggas samman vid prövningen av om fråga kan anses vara om en sådan försämring av gäldenärens ekonomiska ställning som avses med den aktuella bestämmelsen (NJA 1996 s. 282). Frågan nu är om en sådan sammanläggning skall ske också vid betalning till flera borgenärer, t.ex. om betalningarna skett i ett och samma sammanhang.

Konkursboet har till stöd för sitt synsätt framhållit att ett hänsynstagande till också betalningar som gjorts till andra borgenärer under återvinningsfristen skulle gynna borgenärsintresset. Även om det i och för sig är riktigt är det inte något bärande argument i alla situationer. Borgenärernas kollektiva intressen ligger visserligen ytterst till grund för återvinningsbestämmelserna, men vid bestämmandet av hur långt varje sådan bestämmelse sträcker sig bör - för att också motstående intressen skall bli erforderligt beaktade - det avgörande vara vad som mer konkret har avsetts bli uppnått med den bestämmelse vars tillämpning är i fråga.

Syftet med bestämmelsen i 4 kap. 10 § första stycket konkurslagen - beträffande det moment av denna som är aktuellt i målet - är enligt vad som uttalas i förarbetena att möjliggöra för konkursboet att återvinna betalningar som avser belopp av verklig betydelse för borgenärerna (SOU 1970:75 s. 149 f.). Det måste antas att med detta avsetts endast enskilda, relativt sett större betalningstransaktioner. En tillämpning av bestämmelsen som innebär att betalningar till flera olika borgenärer beaktas för att återvinna en betalning, som sedd för sig inte kan anses avsevärt ha försämrade gäldenärens ekonomiska ställning, framstår som betydligt mer långtgående än vad som följer av det angivna syftet.

Den av konkursboet förordade tillämpningen kan vidare få följder som är både långtgående och svåröverblickbara. Den kommer nämligen att leda till en återvinningsmöjlighet mot en viss kategori borgenärer som grupp. Om konkursboets synsätt drivs till sin spets kommer antingen ingen eller alla icke-ordinära betalningar (sammanläggning med ordinära betalningar kan rimligen inte komma i fråga) som skett inom återvinningsfristen att kunna omfattas av en framgångsrik återvinningstalan på aktuell grund. Men även ett snävare beaktande av betalningar till andra borgenärer - t.ex. på det sättet att endast sådana icke-ordinära betalningar som har ett visst inbördes samband eller har skett samma dag skall läggas samman - skulle leda till en sådan gruppåtervinningsmöjlighet. En så beskaffad ordning är inte bara mindre förenlig med syftet med den aktuella bestämmelsen; den synes också kunna leda till besvärligheter rent handläggningssmässigt. Här skall endast nämnas den utredning som kan erfordras för att bedöma i vad mån de enskilda betalningarna är att anse som ordinära eller inte.

Till det sagda kommer den förutsebarhetsaspekten att en borgenär, som riskerar att drabbas av återvinningskrav, har möjlighet att påverka och bedöma betalningar från gäldenären till sig själv men inte betalningar som gäldenären gör till andra borgenärer. Mot den bakgrunden framstår det som följdriktigt att flera betalningar till en och samma borgenär läggs ihop, medan så inte skall ske med betalningarna till olika borgenärer.

Slutsatsen blir att vid prövningen mot rekvisitet avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning bör varje borgenär bedömas för sig. Bestämmelsens ordalydelse talar också för den ordningen. Undantag bör dock kunna tänkas i vissa mycket speciella fall, t.ex. när fråga är om en sammanhållen betalning till flera borgenärer som ingår i en och samma ekonomiska intressesfär. Det är också att notera, att det förhållandet att gäldenären betalat en grupp borgenärer i ett och samma sammanhang kan få relevans för om förutsättningar finns för återvinning enligt 4 kap. 5 § konkurslagen liksom för frågan om gäldenären gjort sig skyldig till brott enligt bestämmelserna i 11 kap. BrB.

I förevarande fall har inte anförts något skäl som kan motivera att sammanläggning skall göras med betalning till någon annan borgenär vid prövningen av om en sådan försämring av gäldenärens ekonomiska ställning som avses med den nämnda bestämmelsen har skett.

Som framgår av det föregående kan betalningen till GAR-BO sedd för sig inte anses ha avsevärt försämrat gäldenärens ekonomiska ställning. Konkursboets återvinningstalan kan därför inte vinna bifall.

Domslut

HD fastställer hovrättens domslut.

HD:s dom meddelad: den 29 december 2008.

Mål nr: T 399-07.

Lagrum: 4 kap. 10 § första stycket konkurslagen (1987:672).

Rättsfall: NJA 1982 s. 135, NJA 1989 s. 3, NJA 1996 s. 282, NJA 1997 s. 115, NJA 1999 s. 812.

Sökord: Återvinning; Betalning; Konkurs
